

Årsplan

Byskogen Barnehage 2025-2026

Innledning	3
Årsplan	3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	3
Larviksbarnehagen	3
Kommunens visjon og verdier:	
Visjon Larvik - miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende	4
Presentasjon av barnehagen	4
Barnehagens visjon – «En verden av muligheter»	5
Satsningsområde 2025/2026	6
Et inkluderende lekemiljø for alle barn	6
“Eventyr og fortelling” som tema gjennom året	7
«Jeg er meg!»	8
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	9
Barnehagens verdigrunnlag	9
Barn og barndom	9
Demokrati	10
Mangfold og gjensidig respekt	10
Likestilling og likeverd	10
Bærekraftig utvikling	11
Livsmestring og helse	11
Kosthold og måltider	12
Barnehagens formål og innhold	13
Omsorg	13
Lek	14
Danning	14
Læring	15
Vennskap og fellesskap	16
Kommunikasjon og språk	17
ASK - Alternativ supplerende kommunikasjon	18
Barnas medvirkning	19
Samarbeid mellom hjem og barnehage	20
Overganger	20
Når barnet begynner i barnehagen	20
Overgang fra en avdeling til en annen	21
Overgangen mellom barnehage og skole	22
Planlegging	22
Vurdering	23
Dokumentasjon	23
Barnehagens arbeidsmåter	
Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn muligheten for medvirkning. Arbeidsmåtene skal varieres, og tilpasses enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet	23
Progresjon	23

Barnehagens digitale praksis	24
Barnehagens fagområder	24
Trafikksikker barnehage	24
Kompetanseplan	25

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold ([§ 2](#)) og barns rett til medvirkning ([§ 3](#)) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

[Progresjonsplanen](#) er laget som et vedlegg til Årsplanen og vil være et viktig arbeidsredskap for planlegging og evaluering for barnehagens personal.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Larviksbarnehagen

De kommunale barnehagene i Larvik ønsker å bidra til helhet og sammenheng i barnas oppvekst – og utdanningsløp, samt hele barnets fysiske og psykiske helse. Vi bryr oss om det som skjer i barnets liv, og vi ønsker å bidra til at barna får de beste forutsetninger for å mestre livet. De ulike virksomhetsområdene samhandler tett med hverandre - slik at barnas trivsel og utvikling blir ivaretatt og sørger for, blant annet, gode overganger. [Jeg er meg](#) har vært et prosjekt for barnehager og skoler i Larvik. Dette prosjektet er nå implementert i alle barnehager og har som hensikt å fremme barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Planen [Kvalitet i barnehagen](#) skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle kommunale barnehager i Larvik. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling vektlegges og det pekes på i hvilken retning barnehagene samlet skal utvikles. Våre veivalg kan du lese mer om i [Kvalitet i barnehagen](#).

For barnehageåret **2025/2026** skal vi også:

- videreutvikle en bærekraftig modell for spesialpedagogiske tiltak i barnehage hvor fokus er på å sikre likeverdig og god kvalitet for barn som trenger særskilt hjelp. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis benyttes som implementeringsplattform sammen med refleksjoner og arbeid i den enkelte barnehage.
Vi jobber videre med å øke ansattes kompetanse om ASK i samarbeid med Pedagogisk psykologisk tjeneste og med å utvikle lekevennlige miljøer for barn.
- bidra til Foreldre kraft i et tverrfaglig miljø (barnehage, skole, helsestasjon, Pedagogisk psykologisk tjeneste).
Foreldre kraft er et begrep som ofte brukes for å beskrive den styrken og evnen foreldre har til å takle utfordringer og motgang i foreldrerollen. Dette kan inkludere evnen til å håndtere stress, bekymringer og konflikter på en konstruktiv måte, samt å opprettholde en positiv og støttende relasjon til barna sine. Det innebærer også en evne til å sette grenser, gi veiledning og støtte barna i deres utvikling og vekst. Det kan også handle om hvordan foreldre kan være hverandres støtte i oppdragerollen.

I tillegg driver hver barnehage sitt eget utviklingsarbeid

Kommunens visjon og verdier:

Visjon Larvik - miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende

Verdier NÆRE - Nysgjerrig - Ærlig - Raus - Engasjert

Dette gjenspeiles i felles dokumenter:

Strategidokumentet for Larvik kommune:

De forskjellige delene i Strategidokumentet viser hvilke langsiktige og kortsiktige mål Larvik kommune jobber med.

Virksomhetsplan for barnehagene:

Viser hvilke tiltak og mål barnehagen og enheten har for det året vi er inne i. Gjelder for et år av gangen, og bygger opp under målene i Strategidokumentet.

Årsplanen for hver barnehage:

Er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og viser barnehagenes valg og begrunnelser. Den skal også gi informasjon om barnehagenes pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagenes samarbeidspartnere og andre interesserte.

Presentasjon av barnehagen

Byskogen barnehage er en barnehage med åtte avdelinger. I år er det fire 0-3 års avdelinger og fire 3-6 års avdelinger som til sammen utgjør **139 barn og 35 ansatte**.

Vi har et fantastisk uteområde og turområde som gir oss gode muligheter til å utforske og være aktive i naturen og nærmiljøet.

Mangfoldet i Byskogen barnehage er stort og vi er opptatt av å skape et inkluderende miljø hvor alle blir anerkjent for den de er.

Vi er en læringsarena hvor barn får positive og allsidige opplevelser, kunnskaper og erfaringer, samt tro på seg selv og egne evner.

Vi har fokus på å legge til rette for at barna skal kunne utvikle vennskap og oppleve sosialt fellesskap i barnehagen. Følelsen av delaktighet og fellesskap er med på å bidra til en positiv selvfølelse, som igjen er en styrke når barna skal ut i verden.

Barnehagens visjon – «En verden av muligheter»

Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskapet i alle aktiviteter i barnehagen. (Kunnskapsdepartementet)

Byskogen barnehage har et stort mangfold og vi har derfor en unik mulighet til å la barna utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.

For oss er det viktig å skape et inkluderende fellesskap hvor barna skal få bidra og medvirke til barnehagens innhold.

Ved å være rause og vise hverandre respekt skal vi lære av hverandre og møte barna på deres nysgjerrighet over likheter og forskjeller.

Vi skal anerkjenne og vise viktigheten av den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Barnehagens hjemmeside:

<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/alle-barnehager/byskogen-barnehage>

“Eventyr og fortelling” som tema gjennom året

Eventyr og fortellinger har en sentral plass i barnehagens pedagogiske arbeid, og fungerer som et viktig verktøy for å skape et inkluderende lekemiljø for alle barn.

Gjennom felles fortellinger får barna en felles kulturell og språklig referanseramme som kan brukes som grunnlag for rollelek.

Dette gjør det lettere for alle barn, også de som er nye i barnegruppen eller har et annet morsmål, å delta i leken på like vilkår.

I tillegg styrker eventyr barnas sosiale kompetanse ved at de jobber med temaer som vennskap, mot, rettferdighet og samarbeid.

Dette bidrar til økt forståelse for egne og andres følelser, og fremmer evnen til å handle sosialt kompetent i lekesituasjoner.

De voksne sin tilrettelegging er viktig for å ivareta ulikheter i gruppen.

Ved å tilpasse formidlingen til barnas ulike forutsetninger, kan man sikre at alle barn opplever seg som en del av fellesskapet.

Barns medvirkning er et grunnleggende prinsipp i barnehagen, og Rammeplanen understreker at barn skal få mulighet til å uttrykke sine meninger og medvirke i hverdagen. Ved å la barna være med på å velge fortellinger, skape egne eventyr eller dramatisere historier, får de eierskap til lekens innhold og uttrykksformer. Dette styrker barnas selvfølelse og skaper et lekemiljø hvor alle føler seg sett og inkludert.

Eventyr og fortellinger er også avgjørende for språkutviklingen.

De bidrar til å utvide ordforrådet, styrke språkforståelsen og evnen til å uttrykke seg muntlig. Gjennom gjenfortelling og dramatisering får barna mulighet til å bruke språket aktivt i meningsfulle og sosiale sammenhenger, noe som er spesielt viktig for barn med forsinket språk eller flerspråklig bakgrunn.

Rammeplanen for barnehagen (2017) fremhever viktigheten av at personalet skal legge til rette for at alle barn opplever et inkluderende fellesskap, og at hvert barn får støtte i sin utvikling og sitt læringspotensial. Videre understrekes at barna skal få rike muligheter til å utvikle språkforståelse og variert ordforråd gjennom lek, samtaler, høytlesing, fortellinger og sanger. Dette viser tydelig at fortellinger ikke bare er underholdning, men et pedagogisk redskap som støtter barns sosiale, språklige og identitetsmessige utvikling.

Eventyr og fortellinger bidrar til å skape et inkluderende lekemiljø ved å bygge felles opplevelser og inspirasjon for lek, styrke fellesskapet, fremme språkutvikling og ivareta barns medvirkning. De voksnes aktive bruk av fortellinger og eventyr er avgjørende for at alle barn skal få mulighet til å delta på like vilkår og føle seg trygge og verdsatt i barnehagens lekemiljø.

«Jeg er meg!»

I temaet «Jeg er meg» er fokuset å fremme barns seksuelle helse og forebygge seksuelle overgrep mot barn.

Det er et helsefremmende og forebyggende tiltak som skal styrke barnas kunnskap om egen kropp og helse.

Gjennom temabaserte samlinger i barnehagen skal de voksne jobbe med å styrke barns begrepsapparat om alle deler av kroppen og om de ulike følelsene.

Barna skal lære om – og øve på å respektere egen og andres kropp og grenser.

Mål for «Jeg er meg!»

- Gi barn og voksne kunnskap
- Etablere ord og begreper
- Bli kjent med kroppen
- Bli glad i egen kropp
- Ha respekt for andres kropp
- Bli kjent med egne og andres følelser
- Kunne si fra og sette grenser
- Bevisstgjøre barna om gode og vonde hemmeligheter
- Bli kjent med likheter og ulikheter hos barn og voksne
- Bli kjent med ulike familiesituasjoner

<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/>

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Vurdering er en viktig del av barnehagens pedagogiske arbeid.

Gjennom vurdering av det arbeidet vi gjør, vil vi kunne påse at vi følger barnehageloven og rammeplanen.

Vurdering betyr at vi reflekterer i fellesskap over det pedagogiske arbeidet, at vi beskriver og analyserer og at det gir et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Vi vil også få en mulighet til å sikre at vi gjør de nødvendige valgene som sikrer barna en god barndom og et godt miljø å vokse opp i.

Diskusjon og refleksjon foregår daglig, og benyttes på våre møtearenaer i barnehagen.

Vi tar opp faglige og etiske problemstillinger som bidrar til at barnehagens pedagogiske virksomhet utvikles og vi utvikler barnehagen i fellesskap.

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen for barnehagen (2017, s.7) sier at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal også jobbe for å fremme likeverd og solidaritet, tilgivelse, mangfold og gjensidig respekt, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen).

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste.

Barn skal bli demokratiske samfunnsborgere som skal ta hensyn til andre mennesker. Men de skal også få lov til å være individer som skal kunne heve stemmen og bli hørt. Personalet i barnehagen bør jevnlig reflektere over balansen i dette.

Barn og barndom

Alle ansatte skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og legge opp til hverdager preget av lek, vennskap og trivsel.

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste.

Barna skal oppleve å bli møtt av trygge voksne som anerkjenner dem for den de er.

Personalet er gode rollemodeller i forhold til hvordan de møter barna med empati og forståelse, uavhengig av hva barna sier og gjør.

Vi møter alle barn med åpenhet, varme og interesse, og viser omsorg for alle.

Dette er med på å gi barna et godt utgangspunkt for å utvikle egen evne til empati.

Demokrati

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn i barnehagen har mulighet til å delta i barnehagens fellesskap. Gjennom denne deltakelsen vil barna kunne utvikle en forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.

Ansatte i barnehagen skal la hvert enkelt barn få muligheten til å bidra og delta i barnehagens innhold.

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn i barnehagen har mulighet til å delta i barnehagens fellesskap. Gjennom denne deltakelsen vil barna kunne utvikle en forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Ansatte i barnehagen skal la hvert enkelt barn få muligheten til å bidra og delta i barnehagens innhold.

I barnehagen skal alle barn erfare å være inkludert og betydningsfulle for fellesskapet. Barna skal være i positivt samspill med andre barn og voksne.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.

Vi jobber hele tiden med å legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap i barnehagen. Vi er tilstedeværende, tett på og nær barna.

Vi «bygger» barnas selvfølelse, samtidig som vi hjelper dem til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

En av våre viktigste oppgaver er å bygge positive og gode relasjoner mellom barn og mellom barn og voksne

Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal få muligheten til å lære om samfunnet vi lever i.

De skal lære at det greit å være ulike og at alle har lik rett til å være deltaker i samfunnet.

De skal lære at det ikke er lov å krenke en annen person.

Barnehagen skal bidra til at hvert enkelt barn føler seg sett og anerkjent for den de er.

Det handler om å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er.

Følelsen av delaktighet og fellesskap er med på å bidra til en positiv selvfølelse.

Å tilhøre en gruppe eller avdeling gir barn trygghet, mening og en sosial tilknytning.

Barna i Byskogen barnehage bygger vennskap og erfarer fellesskap ved å samle seg om felles opplevelser, hverdagsaktiviteter, tema- og prosjektarbeid og lek i større og mindre barnegrupper.

Vi er bevisst vårt ansvar og vår rolle som modeller overfor barna.

Likestilling og likeverd

Alle ansatte skal aktivt jobbe for at alle barn og ansatte skal føle seg velkommen og viktig uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Barnehagen skal sørge for at barna har like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i alle aktiviteter i barnehagen.

Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

De får erfaringer med at vi er forskjellige og alle får muligheter og utfordringer tilpasset den de er.

De blir møtt av voksne som har en grunnholdning om at alle er like betydningsfulle og har like stor verdi.

Bærekraftig utvikling

Barna i barnehagen skal bli kjent med at det vi gjør i dag får konsekvenser for fremtiden.

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre, naturen og lære om hvordan de kan dekke sine grunnleggende behov uten å ødelegge for kommende generasjoner.

De skal lære å tenke kritisk, være etiske i sine handlinger og vise solidaritet.

Vi må derfor stille spørsmål og skape et klima med plass til barnas ulike perspektiver, løsninger og tenkning.

I Byskogen barnehagen ønsker vi at barna skal utvikle gode verdier, holdninger og praksis som ivaretar en god bærekraftig utvikling.

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter vil barnehagen legge til rette for gode opplevelser og erfaringer og en begynnende forståelse for hva bærekraftig utvikling er.

Vi har blant annet fokus på matsvinn og kildesortering søppel sammen med barna.

Når vi er på tur tar vi med egen og andres søppel hjem og snakker om hvorfor det er viktig å ikke kaste søppel i naturen.

Vi har etablert en hage der vi dyrker både blomster, og grønt som kan luktes og smakes på.

Vi har en kompostering som gir næringsrik jord og samtidig lærer barna om naturens kretsløp

Livsmestring og helse

Barnehagen skal legge til rette for at barna trives, kjenner mestring og følelse av egenverd, de skal få vise livsglede, og oppleve at ansatte i barnehagen har et forebyggende perspektiv på krenkelser og mobbing.

Barn skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være der de har muligheten til å utfordre seg selv i samspill, fellesskap og vennskap.

Voksne skal være støttende, og hjelpe barn til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. (Rammeplan).

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring. Barna skal oppleve glede gjennom varierte og allsidige aktiviteter både ute og inne. Vi er ute hver dag og bruker skogen og området rundt barnehagen aktivt.

Personalet og barna er daglig i fysisk aktivitet og går ofte på tur i nærmiljøet.

Vi har to sykkelfrie dager hver uke, hvor det er ekstra fokus på å sette i gang andre fysiske aktiviteter.

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap (Rammeplan)

Alle skal føle seg inkludert i fellesskapet. Byskogen barnehage har fokus på sosial kompetanse og positiv kommunikasjon. Personalet har utarbeidet faste prinsipper for å gi gode beskjeder og klare rammer for alle barna i barnehagen. På denne måten skaper vi trygghet og en forutsigbar hverdag for barna.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å kunne fungere godt sammen med andre og det må øves på i alle hverdagssituasjoner. De voksne skal være oppmerksomme og observerende, og anerkjenne hensiktsmessig atferd.

Positiv oppmerksomhet er viktig for alle mennesker, det gir en god selvfølelse og en opplevelse av å bli sett og verdsatt.

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnhagen](#)
[Jeg er urolig-Hva gjør jeg-rutinen](#)

Kosthold og måltider

Barnehagene i Larvik kommune har utarbeidet en rutine knyttet til mat og måltider i barnehage, og vi har felles innkjøpsavtale. Rutinen er basert på helsedirektoratets råd og anbefalinger og skal følges av alle barnehager.

Hjem og familie har det grunnleggende ansvaret for barnets kosthold, men fordi inntil tre måltider inntas i barnehagen har barnehagen stor innflytelse på barnas matvaner, kosthold og helse. Vi ønsker å bidra til at barna hos oss får et mattilbud som fremmer helse, trivsel, utvikling og læring.

Ved enkelte anledninger som for eksempel høytider får barna noe ekstra, samtidig som vi er bevisste på balansen mellom tradisjon og helse

- Vi serverer tre måltider hver dag, frokost, lunsj og ettermiddagsmåltid
- Barna får frukt og grønnsaker hver dag
- Vann brukes som tørstedrikk, i tillegg serveres det melk til mat.
- Vi har fokus på måltidsglede:
 - vi ønsker ro rundt måltidene
 - voksne som sitter ved bordet og prater med barna
 - voksne som er bevisst på hvordan de snakker med barna
 - barna får smake og finne ut av ulike smakssammensetninger
 - barna får porsjoner/biter tilpasset hver enkelt
 - ha med noe mer om hvordan vi sikrer et variert kosthold og hvordan vi bruker måltider/matlaging som bidrag til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner

Vi sikrer et variert kosthold ved å tilby et spekter av næringsrike matvarer gjennom uken, slik

at barna får i seg de nødvendige næringsstoffene for en sunn vekst og utvikling.

Matlaging og måltider brukes også som pedagogiske verktøy for å utvikle barnas matglede og sunne helsevaner.

Barna involveres i enkle matlagingsaktiviteter, som å skjære grønnsaker eller smøre brødsiver, noe som gir dem en følelse av mestring og en bedre forståelse av hvor maten kommer fra og hvor viktig den er for helsen.

Vår målsetning er å legge grunnlaget for gode helsevaner som barna kan ta med seg videre i livet.

Vi tar hensyn til religion og allergier ved kostholdet. Ved allergier må legeerklæring foreligge dersom det medfører innkjøp av spesielle matvarer.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.

Barnehagens formål skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av det pedagogiske arbeidet og innholdet i barnehagen (Rammeplan for barnehager).

 Progresjonsplan 2024/2025 tydeliggjør hvordan personalet skal arbeide med formål og innhold.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, glede og mestring og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Personalet skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og barn seg imellom.

Barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Dette gjør ansatte ved å tolke barnets signaler, være sensitive og verdsette barnas egne omsorgshandlinger (Rammeplan for barnehager, 2017).

Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre.

I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for (Rammeplanen for barnehager)

Barn trenger trygge og omsorgsfulle voksne som er til stede og ser det enkelte barn.

Gode relasjoner skaper trygge barn, og det er de voksnes ansvar å bygge gode relasjoner til barna.

Barna skal også få mulighet til utvikling og mestring gjennom lek og ulike aktiviteter.

[Film: Omsorgsfulle relasjoner](#)

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen.

Barn leker fordi de synes det er gøy. Samtidig utvikler barna sosiale, emosjonelle, motoriske, språklige og intellektuelle ferdigheter gjennom leken, kreativitet og evne til problemløsning.

Lek er frihet til å velge venner, aktivitet og sted.

Voksne skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Vi skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. (Rammeplan for barnehager, 2017).

Kjerneoppgaven til barnehagen er leken, i leken dannes barnet. Leken er den største læringsarenaen og den viktigste sosialiseringsarenaen i barnehagen, og det skal settes av tid til den frie leken.

Vi skal tilrettelegge for barns lek og ha et inspirerende lekemiljø hvor barns medvirkning skal ivaretas.

Det skal tas utgangspunkt i barns ideer, skaperglede og fantasier knyttet til leken.

Barna skal oppleve frihet i leken, og få benytte seg av ulike materialer inn i lek.

Lekemiljøet skal gi en progresjon i forhold til lekeutviklingen hos det enkelte barnet og barnegruppa.

Den aktive voksne skal inspirere, støtte, verne om, veilede og videreutvikle barns lek, samt legge til rette for et inkluderende lekemiljø.

Voksne skal kunne tolke barns ulike lekerablinger, og hjelpe barn til å finne gode strategier for å komme inn i lek.

Når den voksne er til stede i barns lek, kan barna inspireres til å fordype seg og utvikle leken selv

[Vetuva- Noen barn trenger hjelp til å leke](#)

Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte og at danningen skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå og erfare felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal personalet bidra til at barna utvikler evnen til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til et godt samfunn (Rammeplan for barnehager, 2017).

Danning skjer gjennom erfaringer og er en prosess.

Gjennom oppdragelse og danning overføres uttrykks- og handlingsmåter, tanker, verdier og normer.

Barn skal tilpasse seg samtidig som de må oppmuntres til å forholde seg selvstendig og kritisk til normer og ulike rutiner, slik at de får en god utvikling.

Vi er tilstedeværende, anerkjenner, støtter, veileder og reflekterer sammen med barna for at de skal forstå seg selv i møte med andre.

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.

Læring skjer gjennom erfaringer de gjør i leken, felles aktiviteter og det de ellers opplever i livene sine.

Barnehagen skal sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.

Samspill med andre er avgjørende for barns utvikling og læring.

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring, (Rammeplanen for barnehager).

Lek og læring er knyttet sammen og barn lærer gjennom erfaringer de gjør i leken.

Barns nysgjerrighet og undring tas på alvor, og voksnes holdninger og handlinger i samspill med barna er av stor betydning for barnas læring.

Læring skjer her og nå, i alle situasjoner og aktiviteter.

Vi tar utgangspunkt i planer og det barna er interessert i, og bygger videre på dette

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, utestenging, verbal og fysisk mobbing. Miljøet må ha rom for alle barn slik at alle barn opplever inkludering, trygghet og tilhørighet.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Barnehagen skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

En del av den sosiale kompetansen består i å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Dette trenger mange barn støtte til.

I Byskogen barnehage legger vi til rette for at barna skal få knytte gode relasjoner til andre barn og voksne.

Trygg tilknytning etableres når barnet opplever seg forstått, verdsatt og godt ivaretatt av den voksne.

Det vil alltid være den voksnes ansvar å skape trygge og gode relasjoner til barna.

Personalets væremåte setter standarden for det sosiale samspillet.

Både store og små skal vise respekt og omsorg og være rause med hverandre.

Det skal bidra til å inkludere alle barn, forebygge mobbing, skape vennskap og gi barna sosial kompetanse i forhold til å mestre den hverdagen som møter dem.

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

Kommunikasjon og språk

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk og støtte dem i deres språkutvikling og anerkjenne og verdsette ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk, tegn-til-tale og ASK-symboler. Personalet skal støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig utvikle norsk språkkompetanse.

Barna i Byskogen barnehage skal bli møtt ut i fra deres forutsetninger og utvikling.

De skal involveres i gode leseaktiviteter og samtaler og få oppleve glede i møte med bøker, lesing og samtaler på ulike måter.

Dette vil hjelpe barna til å utvide perspektiver, få ny kunnskap og bli møtt på deres undring.

Personalet har en viktig rolle i å involvere alle i samtaler og undring rundt bøker og fortellinger.

Språkarbeid i barnehagen

På samme måte er det vesentlig at ansatte har et bevisst forhold til hvordan barna daglig møtes i den språklige hverdagen, f.eks. gjennom å sette ord på det vi ser og opplever og være bevisst på at alle kommer til orde.

Barn lærer språk og blir gode til å uttrykke seg først og fremst ved å være språklig aktive. Personalet skal bidra til at alle barn er trygge språkbrukere, slik at de får gode muligheter til å lykkes i sin utvikling og læring og blir aktive deltakere i samfunnslivet.

Å lese er like mye sanse som å føle - det er to sider av samme sak! Lesingen kan være spontan eller planlagt.

Det krever et lydhørt personale som kan skape rom og oppfatte barns innspill, samt legge ut spor til barna og støtte og videreutvikle deres opplevelser av skrift og bilder

[Språk – mye mer enn bare prat](#)

ASK - Alternativ supplerende kommunikasjon

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) er et sett med verktøy, teknikker og strategier som benyttes som støtte til verbal kommunikasjon.

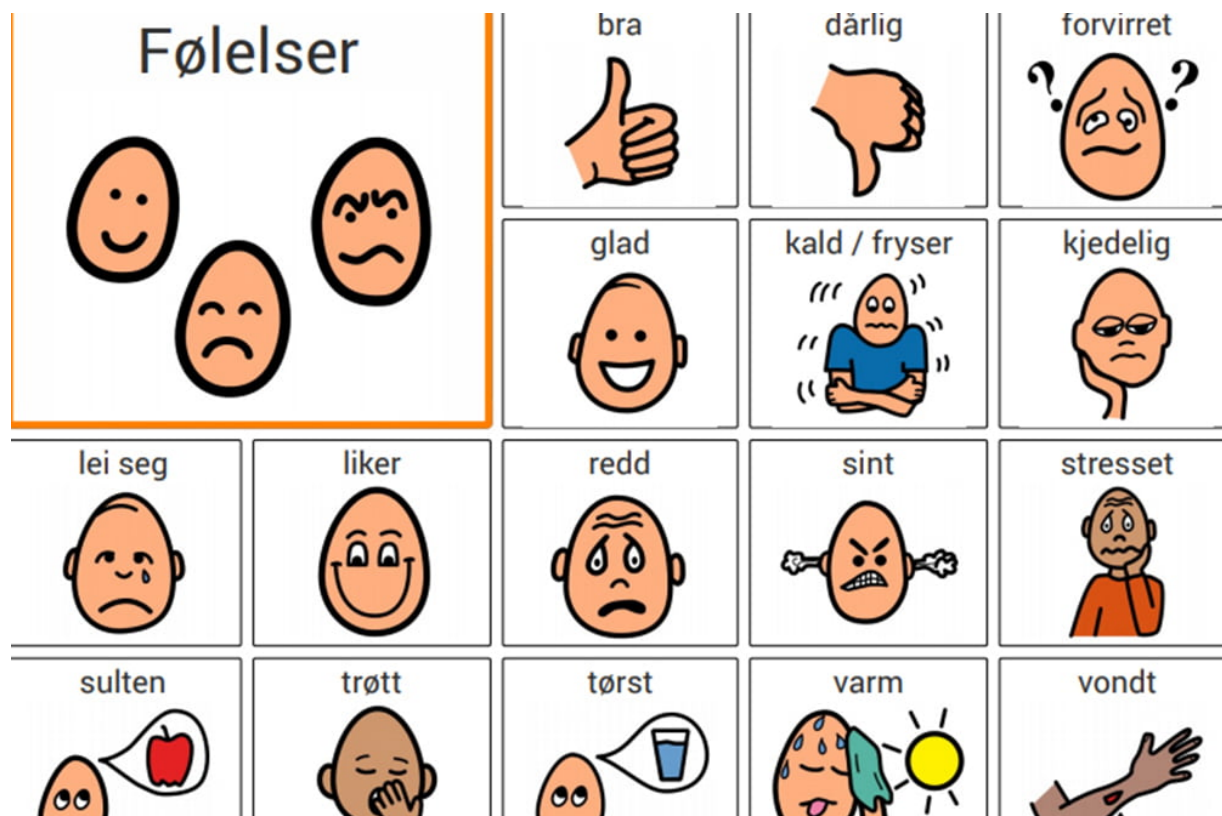
ASK inkluderer ikke-verbal kommunikasjon som bruk av bilder, symboler, tegnspråk, eller teknologiske hjelpemidler.

I Byskogen barnehage bruker vi ASK i kommunikasjonen med alle barna.

Det kan bidra til:

1. Å fremme inkludering: ASK gir alle barn muligheten til å delta i kommunikasjon, uavhengig av deres evne til å bruke talespråk.
2. Redusere frustrasjon: For barn som har vanskeligheter med å uttrykke seg verbalt, kan ASK bidra til å redusere frustrasjonen ved å gi dem alternative måter å kommunisere på.
3. Støtte læring: ASK kan være et godt verktøy for å støtte læring, spesielt for barn som har vanskeligheter med å lære gjennom tradisjonelle metoder.
4. Øke selvstendighet: Gjennom bruk av ASK, kan barn gradvis oppnå større selvstendighet i å kunne uttrykke sine ønsker, behov og meninger.
5. Styrke sosiale ferdigheter: ASK kan hjelpe barn med å utvikle sosiale ferdigheter ved å gi dem muligheten til å delta i samtaler og samspill med andre.

ASK kan bidra til å åpne dører for kommunikasjon for alle barna i barnehagen. Det kan være med på å gi dem flere muligheter og fremme en mer inkluderende barnehagehverdag.

Barnas medvirkning

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tas hensyn til.

Barnas medvirkning er sentralt for barns læring og trivsel.

Personalet skal høre på barnas synspunkter, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse.

Det er viktig å passe på at alle barn får mulighet til å medvirke, men som voksne har vi et ansvar for å sette grenser og lære barnet å håndtere et nei.

Hvordan medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barnets alder og funksjonsnivå. Barn uttrykker seg både verbalt og nonverbalt i hverdagen og de voksne skal respektere og være lydhøre overfor hva barna formidler.

Medvirkning er ikke det samme som å bestemme alt, men personalet skal oppmuntre barna til aktivt å gi uttrykk for sine tanker og meninger.

Det krever voksne som er observante og engasjerte og skaper interesse hos barna.

Barna kan medvirke både i planer som allerede er lagt, og spontant. Gjennom medvirkning skal barna oppleve å få like muligheter til å delta, helt uavhengig av hvem de er

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet, dialogen med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål, og grunnlaget for samarbeidet mellom barnehage og hjem skal være barnets utvikling og trivsel.

Basert på forskning (Kvello 2023) vet vi at det er enkelte faktorer i barns oppvekst, miljø og utvikling som spiller en stor rolle for menneskers livskvalitet livet ut.

I barnehagen og skolen er vi derfor ekstra opptatt av:

- å bidra til at alle barn har et trygt og omsorgsfullt miljø både i barnehagen/skolen og hjemme.
- å gi barn god utviklingsstøtte slik at språk, adferd, motorikk og vennskap samsvarer med alder
- å hjelpe barnet til å innordne seg rutiner, å tåle motgang og å godta grensesetting
- at barnet opplever mesting og å være sosialt inkludert
- å støtte foreldre i oppdragerollen

med mål om at ved 10 års alder skal barnet karakteriseres som optimistisk, ha et positivt selvbilde, være lett å like og ha positive vennsksapsrelasjoner.

Noen ganger kan barnet eller familien trenge hjelp, støtte eller veiledning. Da kan barnehagen hjelpe til slik at kontakt med rett instans opprettes og barnets velferd kan ivaretas helhetlig og tverrfaglig.

Samarbeidsutvalget (SU), er et formelt og lovpålagt organ. Der sitter det representanter fra foresatte og personalet, samt styrer.

SU kan komme med innspill til en årsplan, og det er de som godkjenner den. De kan også være talerør for foreldrene vedrørende forbedringsforslag, innspill, ris og ros.

Foresatte og personalet har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Når barnet begynner i barnehagen er oppstartssamtalen viktig for videre samarbeid. Her informerer de foresatte om barnet og forventninger de har til barnehagen. Barnehagen sier så noe om barnehagehverdagen og forventninger vi har til de foresatte.

Den daglige samtalen ved levering og henting er viktig for en god dialog med foresatte og for å kunne utveksle informasjon om og rundt barnet. Videre gis det to foreldresamtaler i året hvor vi kan snakke om barnets utvikling og trivsel.

[Kurs og veiledning for foreldre](#)

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017 s.33).

Vi ønsker at oppstarten skal bli best mulig for barn og foreldre og er bevisst viktigheten av dette første møtet. Det er med på å danne grunnlag for et aktivt, gjensidig og nyttig samarbeid.

Når barnet begynner i barnehagen legger vi til rette for at barnet får bli kjent med personalet og omgivelsene sammen med foreldrene sine

Det er av stor betydning for at barnet skal oppleve trygghet og tillit at det får en gradvis tilvenning til barnehagen.

Tilvenningsperioden blir fortløpende vurdert i samarbeid med foreldrene.

Barnet blir møtt første dagen av en fast ansatt som skal være med barnet under tilvenningsperioden og i tiden etter. Dette er med på å skape trygghet for både barn, foresatte og de ansatte.

Vi gjennomfører en oppstartsamtale med foreldrene under tilvenningsperioden slik at vi får avklart forventninger til barnehagen-, fra barnehagen og vi får skriftliggjort nødvendig informasjon om barnets behov.

Overgang fra en avdeling til en annen

Når barnet skal bytte avdeling innad i barnehagen, vil det i hovedsak være barnehagen som står for at barnet blir kjent med "nye voksne", lekekamerater og rommene på ny avdeling.

I løpet av våren legger barnehagen til rette for at barnet er på besøk på den nye avdelingen. Dette gjøres sammen med en kjent voksen fra barnets avdeling.

De voksne som skal ta imot barnet bruker naturlige situasjoner til å etablere gode relasjoner til barnet.

Gode rutiner for utveksling og overføring av informasjon om barnet (mellom avdelingene) sikres ved at pedagogene overfører informasjon til ny avdeling. Foreldre inviteres til en oppstartsamtale på ny avdeling.

Vi er opptatt av at barna skal oppleve trygghet i denne perioden og tilrettelegger for besøk på de store avdelingene. Når det er bestemt hvilken avdeling barna skal gå på etter sommerferien, informeres foresatte om dette og barnehagen lager en plan for besøk på ny avdeling.

Besøkene foregår en gang i uken over flere uker og de prioriteres høyt av alle ansatte. Dette er med på å gjøre overgangen til ny avdeling mer forutsigbar og trygg.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (Rammeplan, 2017 s. 33).

Barnehagen jobber målbevisst for at alle barn skal være trygge og godt forberedt til skolestart og evt. SFO. Dette skjer i samarbeid med foreldre og skolen barnet skal begynne på.

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg ferdigheter og kunnskap slik at de møter skolen med nysgjerrighet og positiv forventning. Det legges til rette for en god avskjed med barnehagen.

Barnehagen inviterer foresatte til en avslutningssamtale hvor vi gjennomgår barnets ulike utviklingsområder og eventuelt behov for tilrettelegging i skole og andre ting foreldre er opptatt av. Dette skjemaet oversendes til skolen barnet skal begynne på. Der det er behov for mer tilrettelegging, etableres det et samarbeid med skolen i god tid før barnet begynner på skolen.

Larvik kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO.

[Årshjul for overgang barnehage skole](#)

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Det vektlegges i Rammeplanen at barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

På planleggingsdager, i personalmøter og avdelingsmøter planlegges det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa.

Gjennomføringen av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Vi baserer planleggingen på observasjon, dokumentasjon og refleksjon. Personalet må legge kortsiktige planer, men også se hele barnehageåret under ett.

Foreldregruppa gis mulighet til å medvirke til barnehagens innhold gjennom daglig kontakt, i foreldresamtaler, på foreldremøter og deltagelse i barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen godkjennes hvert år av barnehagens samarbeidsutvalg.

Vurdering

Barnehagen bruker personalmøter og avdelingsmøter til vurderingsarbeid. I tillegg er den daglige kontakten med foreldrene, foreldresamtaler, foreldreundersøkelse og observasjoner med på å bidra til det totale vurderingsarbeidet.

Vurdering skjer også gjennom samtaler i barnegruppa eller med enkelt barn, og gjennom observasjoner av barns trivsel og deltagelse i barnehagedagen.

Vurdering/evaluering skal støtte de voksne i planleggingen og bidra til å sikre at utviklingen av barnehagen skjer på en bevisst måte.

Den fortløpende vurderingen skal følges opp av nye tiltak og justeringer i planene.

Dokumentasjon

Vi gir foresatte et innblikk i barnehagehverdagen gjennom en kort oppsummering i foreldreportalen Visma flyt barnehage.

Ansattes dokumentasjon er viktig i forhold til refleksjon, dialog og utvikle ny praksis.

Dokumentasjonen kan være et middel for å få fram ansattes ulike oppfatninger og åpne opp for en kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal være med på å fortelle og gjenskape historien for barna, slik at de kan reflektere sammen med andre barn og voksne om det de ser og har vært med på.

Dokumentasjon er et verktøy for:

Å se sammen med barn

Å se hvordan barn lærer

Å se barns initiativ, tanker og innspill – og ta disse på alvor

Å planlegge tema arbeid

Å evaluere/reflektere over egen pedagogisk praksis

Å synliggjøre for foreldre barnas prosesser og produkt

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn muligheten for medvirkning. Arbeidsmåtene skal varieres, og tilpasses enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet

I Byskogen barnehage legger vi til rette for at alle barn skal ivaretas og inkluderes ut fra egne behov. Vi jobber på ulike måter, små grupper innenfor avdelingene, grupper på tvers av avdelinger og hele avdelinger for seg. Vi har noen fastlagte planer, samtidig som vi tar utgangspunkt i barnas interesser der og da, og undrer oss sammen med dem. På denne måten erfarer barna at deres innspill og synspunkter blir tatt på alvor.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring og fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser (Rammeplanen, 2017).

[Progresjonsplanen ser du her.](#)

Barnehagens digitale praksis

I Rammeplanen står det bl.a. at: «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring»

Det kan f.eks.være bruk av digitale verktøy som pc, iPad, smarttelefoner, prosjektor og smartboard.

Bruk av IKT i barnehagen skal være en naturlig del av hverdagen til barn og voksne. Digitale redskaper kan være gode verktøy for å stimulere og inspirere barnas eget kreative uttrykk og nysgjerrighet. Det er med på å berike barnas inntrykk og gi dem flere muligheter til å uttrykke seg, bidra til gjenkjenning og stimulere hukommelse, språk og konsentrasjon.

Når vi bruker applikasjoner og nettbrett, får barna erfaring med matematikk, samarbeidsspill, språkstimulering etc. på en lystbetont, samhandlende og engasjerende måte.

Ved en gjennomtenkt og bevisst holdning, sikrer vi god kvalitet og et godt læringsutbytte. Den voksnes tilstedeværelse og tilrettelegging er vesentlig.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesser og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene er beskrevet i barnehagenes [progresjonsplan](#) og ses derfor i sammenheng med barnas alder.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Trafikksikker barnehage

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig, vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barnehagen har rutiner for sikkerhet når barna skal på turer utenfor port og har en mobilitetsplan som også inneholder mål om trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

- Alle biler skal parkeres på egen parkeringsplass, og skal rygges inn. Dette informeres om på høstens foreldremøte, og personalet minner på det underveis i året, dersom de ser at noen parkerer annerledes

- Barn skal sitte forsvarlig festet i bil, når de leveres og hentes
- Portene skal alltid være lukket i barnehagens åpningstid og barnet skal være i selskap med en voksen ved all ferdsel på parkeringsplassen
- Ved kjøring i bil, buss og taxi skal alltid foresatte ha gitt samtykke, og barna skal sikres forskriftsmessig
- Barna skal ha på refleksvest når de er på tur
- Alle barn læres og trenes i regler for fotgjengere, i bruk av refleks, skilt og veimerking og i bruk av sansene sine i alle naturlige trafikksituasjoner
- Skolestarterne lærer om skilt og bruk av refleks

Kompetanseplan

Barnehagene utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette er et utviklingsarbeid som involverer hele personalet og som foregår i den enkelte barnehage. Hver barnehage utarbeider en kompetanseplan.

Adresse: Frostvedtveien 21 3258 Larvik	
Styrer: Trine Lise Hvarnes, 98 22 56 36 trine.lise.hvarnes@larvik.kommune.no	Styrerressurs Sonja Gundersen, 98 23 11 99 sonja.gundersen@larvik.kommune.no
Virksomhetsleder barnehage: Anja Sterner, 91 31 60 49 anja.sterner@larvik.kommune.no	Kommunalsjef: Rikke Janet Hellum, 97 05 21 46 rikke.janet.hellum@larvik.kommune.no